

Gud er død

Påskedag 2014

For 100 år siden fremsagde Nietzsche den berømte sætning: "Gud er død". Det var for så vidt ikke noget nyt, for Gud døde langfredag for 2000 år siden.

Den kristne kirke har måske ikke lagt så meget vægt på Gud døde, fordi det gav bedre resultater at tale om Gud på to andre måder: Nemlig som den sejrende konge som vinder over død og djævel og som den lidende søn, som vi skylder alt. I middelalderen gav det i hvert fald magt over mennesker at have en Gud, vi skyldte alt og en himmelkonge som ville dømme os til helvede eller himlen alt efter om vi gjorde de gerninger, kirken krævede. Det var høj og lav som måtte betale til kirken og adlyde den, fordi kirken kunne fortælle om sådan en Gud. Folk troede på Gud, og da døden også dengang stod foran alle mennesker som et faktum, var det bedst at adlyde kirken og Gud. Hvis vi er i tvivl om, om Gud og kirken kunne have en sådan magt, så kan vi bare se på hvor mange skatte og rigdomme rige mennesker testamenterede til kirken.

Men Guds død er ikke kun en tanke om at Jesus har ofret sig for at betale for os. Eller en tanke om at Gud som en konge har besejret døden og djævelen.

Guds død er en rystende melding om: At da Gud blev et menneske i verden for at tale med os, slog mennesker ham ihjel, selv om han talte om kærlighed. Selv om han talte om at kærligheden gør mennesker fri. Guds død er samtidig en fantastisk melding om: At Gud lod mennesker slå ham ihjel, fordi han ikke kunne eller ville svigte os, fordi han elsker os. Han elskede os til døden.

Guds kærlighed til døden og hans prædiken om frihed, det talte man ikke så meget om i gamle dage.

Prøv at høre, hvad præsten Johannes Christensen skriver:

"Jesus død er en ny begyndelse, begyndelsen på en historie, som endnu ikke er slut, historien om friheden. Jesus død er hans opstandelse, hans og alle andres opstandelse til et liv uden despotiske guder, til et liv uden tro på en der skal adlydes, men et liv i tro mod noget: Troskab mod de mennesker, som er dig givet, imod dit eget liv, imod den jord, du er sat på, imod den tilværelse som nu engang er din.

At Jesus opstandelse også er hans død betyder at han selv hverken kan eller vil være autoritet eller formynder. Selv hans ord står kun til troende, når de har den troendes fri tilslutning og ikke gælder for evige, fastslåede "universelle" sandheder"

Selv om det er indviklet synes jeg der er noget stærkt i det Jonas siger her: Gud er død og død er samtidig alle mulige undertrykkende måder at se Gud på, fordi han lod sig dø og altså viste os, at han lod mennesker knuse alle ophøjede billeder af sig selv.

Til gengæld gav han os friheden til at være tro mod Jesus ord og liv, det siger Jonas er hans opstandelse: Jesus opstår ved at han gør alting nyt ved at elske mennesker til døden. Han omvender alle værdier, det er ikke den stærke ophøjede Gud, det er værd at dyrke, det er den som ofrer sig i kærlighed. Han siger det selv i den voldelige Jesusfilm "The Passion". Mens han lemlæstet bærer sit kors til Golgatha udenfor Jerusalem, løber hans mor Maria hen til ham. Han hvisker halvdød og næsten bevidstløs til hende: "Se, jeg gør alting nyt!".

Det er absurd. Hvad nyt er der i at blive pint og plaget til døde fordi man prædiker frihed og kærlighed. Det er set før og efter? Det nye er at det er Gud som gør det.

For et par uger siden så jeg i tv en afghansk kvinde, som levede i skjul. For 10 år siden havde hun talt en hel masse afghanske mænd imod til et møde som også var optaget til tv. Hun havde råbt i en forsamling, at kvinderne i Afghanistan er undertrykte. Alle mændene rejste sig og råbte af hende. Siden har hun været valgt ind i parlamentet en kort periode, så er hun blevet smidt ud og mindst 4 gange har mænd forsøgt at slå hende ihjel. Hun lever under jorden nu. Som et jaget vildt flytter hun fra sted til sted. Sit barn og sin mand ser hun ikke. Hun er næsten død. Hun lever et skyggeliv men hun betyder kolossalt meget for mange mange afghanske kvinder og piger. Og det påvirker også os meget at der er kvinder som tør kæmpe for frihed og taleret og godhed i et sådant samfund. På den måde er hun også opstandelse. Hun bringer opstandelse, der er kvinder som tager mod til sig og demonstrerer for hende og friheden. Hun har ofret sit liv men der er også en chance for at det kan gøre alting nyt med tiden.

Jesus opstandelse har den samme kraft i sig. Og den har den samme frihedstrang i sig som den afghanske kvindes. For hvad er det vi skal gøre for at få del i opstandelsen? Skal vi bøje os i tro på Gud? Nej, vi skal være tro mod Jesus død og opstandelse! Vi skal elske

Jesus har så mange fortællinger og billeder af hvad det vil sige at vi skal elske hinanden og livet. F.eks. siger han: Vi skal give et glas vand til en af Jesus mindste brødre. Vi skal være ubekymrede. Vi skal ikke forfærdes, vi skal ikke synde mere, vi kan give Jesus vores bekymringer. Vi kan sætte livet over helligdagen, da det vel er vigtigere at redde et dyr op af brønden end holde dagen hellig ved ikke at arbejde. Vi kan lade være med at kaste de første sten. Vi skal være som den der tjener. Vi kan være heldige eller salige som det hed i gamle dage, hvis vi gør disse ting, for vi skal arve Guds rige.

Det er alle disse ting og meget mere, Jesus er død for. Fanfarer af frisat liv: Frisættelse til ikke at bekymre sig, frisættelse til ikke at være som verdens herskere. Frisættelse til at se sig selv i lyset af alle Jesus fortællinger. Fri til at modtage og dermed tro at Gud vil kærligheden.

Nu kan det godt være at nihilister, ateister eller andre tænker at det er meget bedre at leve disse ting uden Gud. Vi finder selv ud af det, vi tar selv ansvaret.

Jeg kan godt se fortællingen om Jesus godt kan leve uden tanken om at han er Guds søn. Så er han et fantastisk menneske ligesom den afghanske kvinde, men ikke mere.

Men når det er Gud der dør af kærlighed, så er der en kraft i det som rækker ud over vore liv. Frisættelsen til at være livet og kærligheden tro, det har Gud med sin opstandelse givet en styrke og en betydning, der er større og stærkere end døden.

Opstandelsen, den fysiske, at graven regulært var tom påskedag, det kan vi kun tro og håbe. Altså at Gud vil trække os ud afdøden, som Jesus lover det. Vi har ikke erfaringer af at det kan ske. Her må vi stå ved siden af ateisten og sige, her begiver vi os ud i tro.

Fortællingen om at Gud lader kærligheden sejre over døden og volden, for at vi også skal være tro og gøre det, den står stærkt som fortælling uanset, hvad der skete virkeligt for 2000 år siden, og uanset om vi kommer i Guds rige, når vi dør.

Men hvorfor ikke håbe det er sandt?

Jeg har hørt en anekdote: en ateist gik til biskop Jan Lindhardt for at bede ham om hjælp til et ateistisk begravelsesritual. Biskoppen tænkte sig om og sagde: I kan jo blive ved med at kaste 3 skovfulde jord på den døde. Men i stedet for at sige: af jord er du kommet til jord skal du blive og af jorden skal du igen opstå. Så kan I sige 1, 2, 3. Slut!

Det synes jeg er en morsom lille fortælling. For den viser hvor ubærligt det er at sige: Slut! med et menneske. Vi mennesker i den vestlige kultur lever med vore øjne rettet mod fremtiden. Vi håber og tror på fremtiden. Derfor er det også mere naturligt at tro at der findes en opstandelse.

Så når Gud er død af kærlighed for at vise os styrken i at give sig hen og elske mennesker. For at vise at volden og døden ikke kan dræbe kærlighedens kraft. SÅ er det også sket for at vise os opstandelsen. For at vise os at Guds kærlighed aldrig holder op. Graven er tom.

Og Jesus lover os at han vil komme og tage os til os for at vi skal være hvor han er. Han siger han skal nyde vintræets frugt med sine venner i sit rige. Hvordan skal

vi forstå det? Vi kan ikke forstå det, siger Thomas. Grundtvig sammenligner det med påskeblomsten, der kommer op af jorden. Jesus siger vi skal arve evigt liv.

Hvad kan vi gøre: vi kan være trofaste overfor livet og kærligheden og håbe at Gud stadig er der når vi dør. Som Dostojevskij lader en af sine personer sige, så tror han på det kristne budskab uanset om det er sandt. Og som H.C. Andersen siger det i en debat med den store videnskabsmand H.C. Ørsted, hvor de diskuterer om det evige liv findes: "Man må forlange det!"

amen